



HET GROENE WAASLAND

wordt uitgegeven in samenwerking met
Ons Streven, De Raaklijn, vzw Durme, Panneweel,
VELT, Wase Imkersbond, JNIM, Hof ter Saksen,
Liljenwerkgroep, Vogelbescherming, ABLLDvzw



COÖRDINATIE & BEHEER

Abll 

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift 41ste jg - nr 1; januari 2021 - nr 220

NATUUR EN MILIEU



Verhuizing Zwembad p12



Station Lokeren p4



*wandelen in
Nieuwkerken p15*



*Broedseizoen
mezen 2020 p 6*



Otter gespot p10



Bouwmeester Scan Temse p24 ev

IN HET WAASLAND



'T GROENE
WAASLAND

WORDT



HET GROENE
WAASLAND

Niet spectaculair,
maar vooral praktisch
om problemen met 't te vermijden
in een digitale wereld.

En er is ook een nieuwe website

www.hetgroenewaasland.be

Vroeger kon je artikels
van 't Groene Waasland, oude nummers,
bijkomende informatie vinden op
de website van ABLLOvzw.

Voortaan kan U dat allemaal vinden op
www.hetgroenewaasland.be

Daar zal je ook
informatie en gegevens
kunnen vinden van ABLLOvzw,

De website is nog wel in opbouw,
maar dat is een website altijd.....
steeds nieuwe items aanbrengen
en actualiseren.

50 - 40 - 20

ABLLOvzw is **50** jaar actief,
't groene waasland onstond **40** jaar geleden,
de website is **20** jaar online.

Door Corona was 'vieren' in 2020 bijna onmogelijk.
Daarom besteden we in 2021 aandacht aan deze
3 verjaardagen in Het Groene Waasland.

't--> Het & 50-40-20

KALENDER

Ook in dit nummer vind je geen uitgebreide kalender omdat er nauwelijks activiteiten gepland zijn.

Wil je toch kijken of er verenigingen iets organiseren, ga dan naar hun website, of ga naar

www.hetgroenewaasland.be/klik.

Daar vind je een overzicht met een aantal **rechtstreekse 'link's** naar de activiteitenpagina's van verschillende Wase natuurverenigingen.

NATUURPUNT BRENGT BIODIVERSITEIT IN ONZE GEMEENTE IN KAART

Na een wandeling in de natuur lijkt je eigen tuin een kleine plaats waarin niks te beleven valt. Niets is minder waar! Ook jouw tuin kan gewone, rare en zelfs zeldzame natuur herbergen.

En dit wil Natuurpunt samen met jullie ontdekken. In 2021 maken we je wegwijs in de wereld van natuurstudie en brengen we samen de biodiversiteit in onze gemeente in kaart. Gaandeweg zal je je eigen tuin, buurt en natuurgebieden met een andere bril bekijken. Bovendien lever je een belangrijke bijdrage aan de wetenschap. Het enige dat je daarvoor nodig hebt is een gezonde dosis nieuwsgierigheid; een smartphone is handig, maar via een gewone PC gaat het ook.

Je gaat op eigen houtje op zoek naar soorten in je tuin, straat, buurt,... Wij begeleiden je met:

- Een maandelijkse nieuwsbrief met uitleg, soorteninformatie, tips en tricks
- Een blik achter de schermen hoe deze gegevens gebruikt worden om onze natuur beter te begrijpen
- Enkele leuke uitdagingen en opdrachten
- 2 fysieke bijeenkomsten waarin we ervaringen delen

Heb je interesse, stuur dan een mailtje naar natuurstudie@panneweel.be



PADDENOVERZETACTIE (1)

Natuurpunt Waasland Scousele



In 2021 zal de paddenoverzetactie van half februari tot eind maart op volle toeren draaien. Misschien heb jij ook wel zin om ons gemotiveerd team te versterken?

Overzetplaatsen Scouselestraat Steendorp, Smesstraat en Kerkstraat Tielrode, Site De Zaat aan de vijver van den Esch.

Info nine.vanhoyweghen | 0473 72 66 15

PADDENOVERZETACTIE (2)

ONS STREVEN

Februari – maart:

Ondanks dat de perikelen rond het coronavirus nog niet ten einde zijn, zullen de padden, kikkers en salamanders weer de baan opgaan wanneer ze uit hun winterslaap ontwakken.



De vrijwilligers die hen in de Kerkstraat in Tielrode daar elk jaar bij helpen zullen dat nu ook weer doen met in achtneming van de geldende regels.

JAARLIJKSE ZWERFVUILACTIE

Zondag 7 maart 2021 organiseert **Ons Streven** opnieuw een lenteschoonmaak in Tielrode.

Iedereen wordt uitgenodigd met zijn **bubbel** deel te nemen. Uiteraard gaan we het **groepsgevoel missen**, maar uiteindelijk maken we **Tielrode samen mooi**.

Wil je meedoen? Stuur dan bij voorkeur een mail naar onsstreven@gmail.com of SMS naar 0475 96 09 69.



**MUSSENTELDAG 2021
OP 3, 4 EN 5 APRIL**

De mussenteldag in 2020 was speciaal. In volle Lock down met iedereen 'in zijn kot', werden er massaal tjiplende huismusmannen geteld of net geen 9000 telgegevens.

Het project startte in 2002 en in 2012 werd een eerste periode van 10 jaar afgesloten en uitgewerkt. Dit leverde enerzijds een huismusdossier op en anderzijds een internationaal artikel <https://hetgroenewaasland.be/jennydelaet>. Na de telling van 2021 wordt een tweede periode van 10 jaar afgesloten. Bekijken we alle tellingen (+ 22 000 tellingen) dan kunnen we ze opsplitsen in eenmalige tellingen (mensen die in de loop van 10 een telling doorstuurden) en herhaaltellingen (mensen die meerdere tellingen doorstuurden variërend van 2 tot 9 of elk jaar).

Aangezien we in 2021 het laatste jaar ingaan van de tweede '10 jaar periode', streven we naar zoveel mogelijk herhaaltellingen omdat die ons iets vertellen over de evolutie van de mussen op een bepaalde locatie. Een herhaaltelling kan zowel gaan over een 0 - telling als over een >30 telling. Dus tellen maar op 3, 4 of 5 april zodat we een mooi mussenbestand krijgen om uit te werken.

zie ook: www.hetgroenewaasland.be/klik



foto's Willy Ceulemans





Vijftig jaar 'vernieuwd' station Lokeren

GEEN REDEN VOOR EEN FEESTJE DOOR GEBREK AAN VISIE EN AMBITIE

Open brief aan:

Federaal minister van Mobiliteit, Georges Gilkinet,
 Vlaams minister van Mobiliteit, Lydia Peeters,
 Voorzitter van de vervoerregio Waasland, Carl
 Hanssens,
 Provinciale deputatie, Oost-Vlaanderen,
 College van burgemeester en schepenen van Lo-
 keren,
 CEO van NMBS, Sophie Dutordoir,
 CEO van Infrabel, Benoît Gilson,

Begin van de jaren zeventig van de vorige eeuw ging de elektrificatie van de spoorlijn Antwerpen – Gent gepaard met een vooral technische 'modernisering' van het station Lokeren. De reiziger stond niet centraal. De sporen en perrons kwamen hoger te liggen, op een talud dwars door de stad. Op 29 mei 1973 vond de inwijding plaats, bijna vijftig jaar geleden. Toch valt er niets te vieren. Want er is toen half werk geleverd. Het talud en het station passen niet goed in de buurt. Het sporenplan laat geen vlotte treindienst toe. De lage perrons en de al jaren defecte roltrappen en liften zijn niet klantvriendelijk. Na een halve eeuw dienst is het station een uitgeleefd verhaal. **Door een gebrek aan visie, ambitie en samenwerking kan in 2023 geen feestje worden gebouwd.**

Lokeren, roltrappen al jaren defect.



Chur, met helling en trap vlotte overstap.

Wanneer begint de noodzakelijke samenwerking?

Al jaren klaagt het stadsbestuur van Lokeren dat het station niet goed past in de buurt.

In 1997 werd de achteringang en parking geopend: troosteloosheid troef.

In 2011 werd een eerste masterplan voor de stationsomgeving opgemaakt.

Het verdween in een lade...

Het Groene Waasland schetste al tweemaal uitgebreid hoe het zou moeten:

in nr. **188** (dec. 2014) **Spoorstrategie Waasland**

en in nr. **200** (februari 2017) **Maak van station Lokeren bruisend trefpunt in de stad**

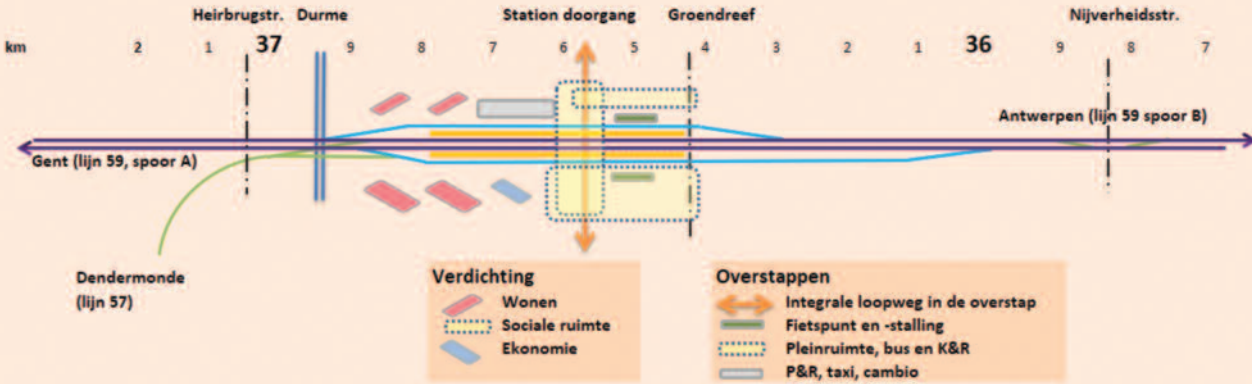
zie ook : <https://hetgroenewaasland.be/OV> .



Intussen begon Vlaanderen met het decreet Basisbereikbaarheid een vernieuwing van het openbaarvervoerbeleid.

Op het topniveau staat het treinnet. **Maar, opnieuw, er beweegt niets zoals voorgesteld in Het Groene Waasland.**

Lokeren, station en omgeving: mogelijke herschikking van ruimtelijke verdichting en overstappen



Er is totaal geen samenwerking tussen alle bestuurslagen op vlak van visie en ambitie voor het station en omgeving. Dus herhalen we de vragen:

- Hoe realiseer je aanzienlijk meer personen- en goederenvervoer per trein?
- Hoe organiseer je bijgevolg meer aansluitend vervoer, te voet, met fiets, bus en auto?
- Hoe stem je daar de voorzieningen op af, zoals pleinen, stallingen, halten, parking?
- Hoe pas je het lokale verkeersnet aan die groei aan, gelet op veiligheid en leefbaarheid?
- Hoe geef je de omgeving vorm, binnen de zich wijzigende context?
- Kortom, hoe ontwerp je een nieuwe, duurzame overstapcultuur?

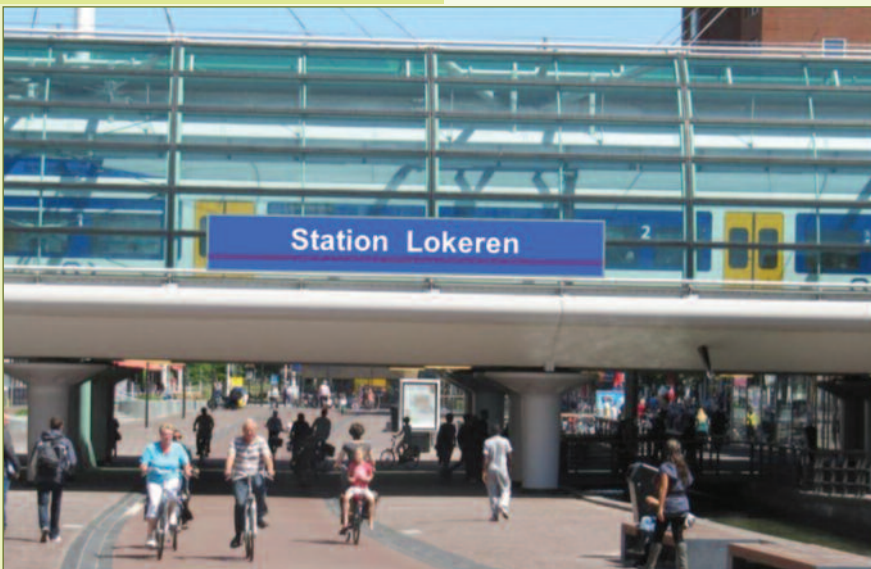
Het huidige stadsbestuur zegt niet te kunnen wachten op de NMBS, Infrabel en andere initiatieven. Daarom dat dit voorjaar alvast een deelje van het stationsplein door de stad heraangelegd wordt. Maar, van een gezamenlijke aanpak is lang geen sprake. Er wijzigt niets structureels aan deze bijna vijftigjarige toestand.

Daarom vragen wij aan alle bestuurslagen: wanneer kunnen we een begin van die samenwerking verwachten?

Fred Van Remoortel, ABLLO vzw

Ablo vzw

Een utopisch beeld? In Nederland al decennia werkelijkheid...





BROEDSEIZOEN 2020 IN VOLLE LOCKDOWN

Het broedseizoen 2020 in volle lockdown zal ons zeker nog een tijdje bijblijven.

Door de lockdown stuurden we half april een mail naar iedereen omdat we genoodzaakt waren om een aantal mezenesten niet te ringen. Zo werden de mezenesten in tuinen van aaneengesloten bebouwing of op de terrassen van appartementen niet geringd. We werkten voor die nesten veel met foto's en kregen daardoor toch een vrij nauwkeurig beeld over het aantal eieren, het aantal jongen dat uitkwam en het aantal jongen dat ging uitvliegen of achterbleef. Kijken we hiervoor naar het totaal aantal vogels dat we ringden dan was dat resp. met hetzelfde aantal gemeenten: 1407 (2020), 1553 (2019) en 1350 (2018). Dus uiteindelijk ringden we toch voldoende mezenjongen.

Laat ons hopen dat we volgend broedseizoen opnieuw normaal kunnen werken.

Hoe verging het de jongen in 2020

Bij het begin van het broedseizoen viel het ons op, in het controlebos, dat we te maken hadden met grote legfels en bij het ringen van de eerste jongen ook kloeke jongen.

Een tijdje daarna stelden we vast dat hun kansen veranderden en dat het gewicht van de jongen plots opvallend lager was terwijl we ook meer dode jongen aantroffen.

In die zin bekeken we de gewichten van de jongen meer in detail (Fig. 3 - zie verder)

Figuur 1. nestkast met 9 koolmeeseieren.

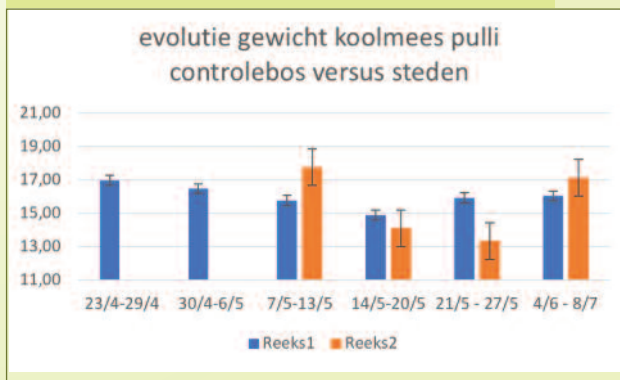


Figuur 2. Nest in Kruibekke met reeds 2 uitgekomen jongen en nog 5 eieren die moeten uitkomen.

Daarbij vallen verschillende zaken op:

- In de steden (blauw) hebben we de eerste jongen in Gent (2 legfels) en 1 legsel in Sint-Niklaas geringd op 27 april. In ons controlebos ringden we de eerste jongen op 8 mei of goed 10 dagen later. In de steden waren de eerste gewichten (tussen 23/4 en 13/5) gemiddeld 16,63 gram (28) en in het controlebos 17,78 gram (38) of één gram beter dan in de steden.
- Daarna gebeurde er vooral in het bos een opvallende terugval en wogen de jongen nog gemiddeld 13,93 gram (26) voor de steden 15,42 gram (31).
- Het lijkt er dus op dat de mezen in het contro-

Figuur 3 De gewichten van jonge mezen (15 dagen) doorheen het broedseizoen in onze steden (blauw) en in ons controlebos (oranje).



lebos volledig de rupsenpiek, voor het groot brengen van hun jongen, gemist hebben. Dit is een typisch klimaatverschijnsel. De mezen in de steden zijn veel minder afhankelijk van dergelijke rupsenpiek omdat zij zich niet bevinden in een bos situatie. Zij volgen een normaal verloop van gewichten in de stad zoals we dit ook in de vorige jaren vaststelden.

- De periode 4/6 – 8/7, zijn uitsluitend tweede broedsels en vervollegsels en die doen het dan weer opvallend beter vooral in de bossituatie: 17,14 gram (6) versus 16,04 gram (18) in de steden. Waarschijnlijk konden ze op dat moment in het bos andere voedselbronnen aanspreken.

Beweging van mezen tijdens de winter

Omdat we enerzijds vaststellen dat we in de steden steeds te doen krijgen met jonge ouders. Mezen broeden in een stedelijke omgeving doorgaan maar 1 keer en verdwijnen dan. Anderzijds weten we nog weinig over de aanwezigheid en beweging van stedelijke mezen tijdens de winter daarom ringen en meten we deze winter, tussen november en februari, op een vijftal locaties in Gent en Sint-Niklaas (de twee meest verstedelijkte locaties), regelmatig mezen.

Figuur 4. Deze koolmeesjongen in Gent zullen nu snel uitvliegen



Figuur 5. Het liep zeker niet altijd goed af in 2020 en meermaals bleven er 1 of meer grote jongen dood achter.

We werken daarvoor met een mistnet, een fuikje en een slagkooitje. Wat we gebruiken hangt vooral af van de grootte van de tuin en de weeromstandigheden. In Sint-Niklaas hebben we 7 locaties waarmee we enerzijds mooie NZ as en anderzijds ook OW kunnen vormen. Op 20 december 2020 hadden we in Sint-Niklaas reeds 35 koolmezen geringd en gemeten. Vooral jonge mezen waarvan we vermoeden dat ze bij het begin van de winter in de tuinen zijn terechtgekomen. Geen enkele jonge mees die in de stad als nestjong geringd werd. Daarnaast ook enkele ouders die daar in 2020 gebroed hadden. De winterpopulatie blijft stabiel tot midden of eind februari, afhankelijk van de temperaturen in februari. Wij doen verder en hopen met de bekomen gegevens nieuwe vaststellingen te doen. **Daarbij zijn we vooral benieuwd naar het effect op volgend broedseizoen of gaan we van deze geringde jonge mezen er ook aantreffen in onze nestkasten.**

Jenny De Laet

zie ook: www.hetgroenewaasland.be/klik



ONS STREVEN 40 JAAR

Aan de hand van een terugblik in de geschiedenis willen we het 40-jarig bestaan van onze vereniging vorm geven. Dit jaar zal in elk boekje een stukje te lezen zijn waarbij ook u herinneringen kan ophalen. Feesten zit er voorlopig niet in maar we zoeken wel naar een manier om ook jullie te laten meegenieten van dit jubileum.

1e BEDRIJF

Voetweg 25



Voetweg 25 bij natieflyk temp en een de een ginnende zilver een nu Durmevloed. Het kanaal ook naar het oerelken ook door een dert 200 en naar van die de een openbare dalingen ten gelijk een een twee en laagte.



*Behoud voetweg 25:
Ons Streven wordt geboren*

Op 29 oktober 1980 werd een verzoek bij het gemeentebestuur van Temse ingediend om een deel van de voetweg, die loopt vanaf de Kaaistraat langsheen de Durme richting Elversele, af te schaffen.

Hierop besliste de gemeenteraad van Temse in zitting van 1 december 1980 een openbaar onderzoek in te stellen. Twee plaatselijke groenliefhebbers, verzamelden dadelijk een respectabel aantal handtekeningen om deze afschaffing te verhinderen.

Het werd hen al snel duidelijk dat er in Tielrode heel wat natuurliefhebbers wonen. Niet minder dan 42 verenigingen die hun actieterrein in Tielrode hebben liggen, evenals de diensten van de Zeeschelde en verenigingen van Temse hebben hun misnoegen betreffende de mogelijke afschaffing van voetweg nr. 25 tijdens het openbaar onderzoek te kennen gegeven.

Totaal onverwacht werd deze smalle weg die langs de meest pittoreske plaatsen langsheen de Durme voert, de onmiddellijke aanleiding van de oprichting van de eerste milieuvereniging van Tielrode.

Ondertussen werden er verontrustende persberichten verspreid als zouden de kleiputten van het Nieuw Gelaag van Tielrode als stort worden geëxploiteerd. Men besloot een startvergadering te beleggen op vrijdag 16 januari 1981 en een actie voor te bereiden.

Tielrode richt milieuwerkgroep op

TEMSE. — Omdat de vrees bestaat dat er te Tielrode een potpolder wordt ingericht en er door de Wase Intercommunale (nieuwe gelaag) wordt vrijdag 16 januari een milieuwerkgroep opgericht. Tielrode is op milieugebied van strategisch belang. Het ligt op de samenvloeiing van Schelde en Durme met aan de overkant het natuurreservaat De Ruit wordt weer de dupe van intercommunales, omdat men afval zou willen storten in de kleiputten van het nieuwe gelaag. Deze putten zijn een natuurreservaat op zichzelf, omdat men er verscheidene vissoorten heeft uitgezet.

GEVAAR
Een stort op deze plaats betekent voor Tielrode een haasten men vermoedt ca. 240 vrachtwagens door de gemeente zullen rijden om vuilnis naar de kleiputten te brengen. Door storing in deze putten zal het drijvende vuil zich verspreiden over heel de put en door het verrottingsproces kan zich stankontwikkeling voordoen. Om dit alles tegen te gaan, heeft men de hoeden bij mekaar gestoken en het alom bekende

Startvergadering

“Een noordwesterstorm kan dijken van de kaart vegen”, dit heeft men in Tielrode sinds menscheugenis moeten ondervinden. Maar de storm van 16 januari 1981 kon niet optornen tegen het idealisme van de Tielrodenaars die met tientallen samengepakt zaten in café “Ons Streven”. Het gevaar dat de kleiputten van Tielrode liepen,

De startvergadering van Ons Streven ging door in, hoe kan het anders, de gelegenheid aan de Durme





was inderdaad voldoende om naar schatting 120 mensen samen te brengen.

Alle leeftijdsgroepen waren aanwezig van 12 tot 65 jaar.

Het enthousiasme van de Tielrodenaren werd op twee wijzen erg duidelijk gemaakt: ten eerste door hun talrijke aanwezigheid, ten tweede door de vele milieuperikelen die ze aanvoerden. Dit be-

M. Gert Hooftman, Fauna en flora

M. Jaak Van Handenhove, Public Relations

Mw. Maria Lenaert, Hoofdbestuur

Mw. Erna De Graef, Hoofdbestuur

M. Kamiel D'hanis, Hoofdbestuur

M. Leo De Groep, Hoofdbestuur

aanpak. Bijna geheel Tielrode was in natuurreservaat met goed wandelbare Schelde- en armdijkken die met notebos en waren omzoomd en met landschappelijk waardevolle eersen. Tielrode, aan de savenoering van Schelde en ume en met aan de overkant et natuurreservaat De Bunt te amme, is ecologisch van uit- uderlijk belang. Vele uile- orten en andere roofvogels bben er hun broedplaats en ekvogels zoals de koperwie- n komen er overwinteren, ik voor de talrijke landbou- ers en de andere bewoners in dit landelijk gebied is het tuurlijk evenwicht een nood- uk. De kleiputten kunnen nder moeite tot een natu- rreservaat worden omgevormd, issen en zoetwaterhydra's be- sitigen de bijzondere zuiver- id van het water. In de talrijke opkomst zag



Siegfried Buytaert, de vroegere burgemeester van Tielrode, nu sportschepen van Groot-Temse, kwam zijn dorpsgenoten «negen op tien» geven. Voor de aktieleiders Julien De Clercq en François Verstocken en de vele belangstellenden was

kanadiabomen en wijgen aan planten langs de wegen. mand vroeg zich af waar mandatarissen van de politie partijen zitten. Zij werden de het volk gekomen om de bel- gen van de gemeenschap verdodigen. Nu een erns probleem oprijst, zijn de me sen zelf verplicht de handen- de mouwen te steken. Ook plaatsing van caravans aan t Waasmeer en in de Ruisstru kwam even aan bod. Kortom, milieuveronting van Tielro krijgt de handen vol.

Het eerste en belangrijke akiepunt blijft het behoud v- de kleiputten in hun huidi- toestand. Men wil immers Ti- rode niet laten evolueren een tweede Lekkerkerk. W- wil aansluiten bij de kerken Groene Jongens van Tielro kan voor meer informatie recht op volgende telefo- nummers: 031 71 19 34 - 71 39

wijst nog maar een keer dat de Tielrodenaren zich toen ook al zeer bewust waren van de misstanden waaraan hun dorp blootgesteld werd.

Tijdens de vergadering werd ons door de schepen Buytaert verzekerd dat voetweg 25 voor 90% kans had om verder te kunnen bestaan. Tevens gaf hij ons enkele nuttige inlichtingen betreffende onze kleiputten.

De vergadering werd te 19 uur stipt geopend en pas omstreeks 22 uur gesloten. Er werd nog tot 24 uur nagekaart. Op woensdag 21 januari werd al een eerste voorbereidende bestuursvergadering gepland en op vrijdag 30 januari werd het bestuur samengesteld.

Namen noemen

Alvorens het dagelijks bestuur en de kerngroep van "Ons Streven" samen te stellen werden de leden gerangschikt met behulp van hun inschrijvingen. Zo kwam men tot ± 60 gewone leden en tot een aantal van 22 personen die zich als actief lid hadden opgegeven.

Na rijp beraad werden er zes personen in het Dagelijkse Bestuur opgenomen:

M. Nazair Anné, Voorzitter

M. Stefaan Pauwels, Ondervoorzitter

M. François Verstocken, Secretaris

M. Julien De Clercq, Hulpsecretaris

Kernleden: André Van Goethem, Van den Eynden Hugo, Luc Van Bogaert, Katleen Steenkiste, Jozef Robberecht, Herman Kegels, Mariette De Bruyne, De Keyzer Ronny, De Cock Herman, De Groep Marc, Firmin D'Eer, Frans Van Den Broek

Van acht van de pioniers namen we inmiddels afscheid: Francois Verstocken, Nazaïr Anné, Jaak Van Handenhove, Leo De Groep, Hugo Van den Eynde, Jozef Robberecht, Mariëtte De Bruyn, Frans Van Den Broek.

Gert Hooftman en Herman De Cock maken na 40 jaar nog altijd deel uit van het bestuur. Heel natuurminnend Tielrode is hen daar zeer dankbaar voor.





OTTER GESPOT IN RESERVAATZONE DONKMEER

Op 13 oktober werd met een cameraval een otter waargenomen in de Reservaat-zone Donkmeer in Berlare. Fantastisch nieuws, want er zijn momenteel slechts enkele plaatsen in Vlaanderen gekend waar de soort weer aanwezig is.

Begin oktober werden schubben van een opgegeten vis gevonden op twee plaatsen in Reservaat-zone Donkmeer, een gebied dat wij al decennia lang beheren. Hoewel dergelijke sporen het werk kunnen zijn van verschillende diersoorten, ging er bij Michaël Crapoen toch een alarm af en wist hij dat de otter zeker ook een mogelijkheid was. In de directe nabijheid plaatste Joris Everaert daarom cameravallen, zogenaamde wildcamera's die automatisch opnames maken bij beweging, op enkele strategische plaatsen. Met succes! Nog geen twee weken later werd 's nachts een otter gefilmd die via een omgevallen boom een beek overstak.

Bijzonder zeldzaam

Fantastisch nieuws, want in ons land zijn de diertjes erg zeldzaam. Eind jaren '80 was nergens in Vlaanderen en Nederland nog een plaats bekend waar otters gevestigd waren en zich voortplantten. Met uitzondering van sporadische waarnemingen of enkele tijdelijke vestigingen van één dier sinds 2012 (bijvoorbeeld in Willebroek in Antwerpen en Bocholt in Limburg) bleef het in Vlaanderen erg stil tot eind 2014. Toen werden meerdere otters met cameravallen gefilmd in het Sigmagebied Krui-beekse polder in Oost-Vlaanderen. De soort is daar ook nu nog aanwezig, alsook wat verder zuidelijk in het Blaasveldbroek langs de Rupel in Willebroek. Eind 2019 en begin 2020 dook ook al een mannelijke otter op langs de Moervaart en de Durme in

Lokeren en Waasmunster. Aangezien die onder-tussen een vast territorium heeft en diezelfde maand (op 5, 7, 9 en 10 oktober) ook op camera-val werd vastgelegd, gaan we ervan uit dat het aan het Donkmeer om een ander dier gaat. Otters worden ook wel eens de wolven van het water genoemd. Ze staan aan de top van een voedselketen en vormen zo als het ware het sluit-stuk van een hele ecologische groep. Als deze dieren ergens opduiken dan kan dat wijzen op een behoorlijk, gezond ecosysteem. Bij wolven is dat net hetzelfde, maar die zijn alleen stukken mobieler. Dus otters zijn eigenlijk nog betere indicatoren voor een goede natuurlijke omgeving.

Hopen op babyottertjes

Onze regio scoort dus erg goed. Dit jaar gebeurden er grootschalige natuurwerken aan en rond het Donkmeer, met onder meer de aanleg van grote oppervlakten ondiepe oevers en moerassituaties. Die komen zeker ook de otter ten goede. We hopen dan ook dat het diertje zich hier de komende jaren zal kunnen voortplanten. Deze werken gebeurden in het kader van het Natuurinrichtingsproject Berlarebroek-Donkmeer, een samenwerking van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), gemeente Berlare, provincie Oost-Vlaanderen en vzw Durme. Ook de komende jaren staan er nog heel wat werken op stapel in deze oude Schelde-meander. Je leest er meer over in onze volgende tijdschriften.

Joris Everaert en Michaël Crapoen



foto Joris Everaert



foto Joris Everaert





foto #Jean Finet

OPGEPOMPT GRONDWATER KRIJGT NIEUWE BESTEMMING IN DE BUYLAERS

Sinds begin september worden in de Bleekmeersstraat in Lokeren **wegenwerken** uitgevoerd. Om de graafactiviteiten die daarmee gepaard gaan te kunnen uitvoeren dient er grondwater uit de werfzone gepompt te worden. **In plaats van het opgepompte grondwater af te voeren naar een rioleringssysteem en het op die manier te verliezen, werd in onderling overleg met Stad Lokeren, vzw Durme en de aannemer Audebo beslist om het opgepompte grondwater in het nabijgelegen natuurreservaat de Buylaers te laten vloeien. **Op die manier blijft het grondwater ter plaatse en kan het op een trage manier opnieuw de bodem indringen.** Deze manier van werken wordt ook retourbemaling genoemd en zal nog tot eind januari uitgevoerd worden.**

Vzw Durme ziet een win-win situatie in deze retourbemaling, op deze manier gaat geen grondwater verloren en kunnen tijdelijk enkele hooilanden en rietvelden onder water worden gezet. Het is volkomen natuurlijk dat meersengebieden, zoals de Buylaers, in de herfst- en winterperiode onder water komen te staan. **Dergelijke natte plasdrascondities zorgen er namelijk voor dat de aanwezige moerasvegetaties zich beter kunnen ontwikkelen.** Door het gebrek aan neerslag daalde in de afgelopen 3 jaar de grondwatertafel heel sterk in het reservaat. Dankzij het opgepompte water uit de Bleekmeersstraat kan de grondwatertafel in het reservaat terug worden aangevuld, wat gunstig is voor grondwaterafhankelijke vegetaties zoals dotterbloemgraslanden, grote zeggen- en riet-vegetaties. Deze vegetaties ontwikkelen zich namelijk het best in bodems waar het grondwater ook in de zomer niet diep zakt zodat het jaarrond bereikbaar blijft voor hun wortelgestel.

Ecosysteemdienst

Zo zie je dat naast het herbergen van vele soorten planten en dieren, onze reservaten eveneens een belangrijke ecosysteemdienst - zoals het ter plaatse stockeren van opgepompt grondwater in plaats van het af te voeren - kunnen vervullen.

Kristof Scheldeman

VZW DURME KOCHT IN 2020 15 HA NIEUWE NATUUR

2020 zal voor veel mensen een jaar zijn om snel te vergeten, toch zal dit ook het jaar zijn dat velen de natuur in hun buurt hebben leren (her)ontdekken. Laat die **regionale natuur** net de reddingsboei geweest zijn voor velen die aan het verdrinken waren tijdens de lockdown en het thuiswerk binnen hun vier muren.

De doelstelling van vzw Durme (meer én betere natuur in de buurt) is tijdens deze crisis onveranderd gebleven, maar misschien bent u als lezer wel nog meer gaan beseffen dat de nood aan die natuur inderdaad hoog is.

Voor het derde jaar op rij kon vzw Durme meer dan 10 ha nieuwe natuur aankopen en veiligstellen. **Toch slaagde vzw Durme er in 2020 in 15 ha aan te kopen in de Moervaartvallei, de Durmevallei en in de vallei van de Schelde en het Donkmeer.**

Een overzicht van de natuurgebied, die door vzw Durme worden beheerd, vindt u op:

www.vzwdurme.be klik op [natuurgebieden](#)





VERHUIZING ZWEMBAD INDERDAAD DRAMATISCHE VERGISSING

Het nieuwe zwembad van Sint-Niklaas dat wordt gepland op Puyenbeke (Watermolenwijk) is inderdaad een dramatische vergissing.

Ere-burgemeester Freddy Willockx van Sint-Niklaas heeft helemaal gelijk in *Het Laatste Nieuws van 9 jan 2021*, hij legt de vinger terecht op een aantal heel zere wonden wat de voorgestelde nieuwe locatie van het zwembad van Sint-Niklaas betreft.

De mobiliteitskwestie is inderdaad een heel moeilijk op te lossen probleem. Het nieuwe zwembad heeft een regionale uitstraling. Het zal nog meer verkeer aantrekken dan vandaag. De locatie aan de Parklaan van het oude zwembad/Sinbad is wat mobiliteit betreft heel erg goed. **Het is namelijk gelegen langs de openbaar vervoercorridor van het NMBS-station naar het koopcentrum.** Daar

locatie Puyenbeke, geplukt van Website www.sint-niklaas.be zie hetgroenewaasland.be/klik





Op hetgroenewaasland.be/klik vind je een rechtstreekse link naar het document 'stadsgesprek'.

rijden alle streekbussen van en naar het gehele Waasland langs. Het is een zogenaamde **A-locatie** wat bereikbaarheid met openbaar vervoer betreft. Trouwens, ook met de auto is de bereikbaarheid van de zwembadlocatie aan de Parklaan stukken beter dan de voorgestelde nieuwe locatie Puyenbeke.

Maar ook met de fiets is het bestaande Wase zwembad heel goed bereikbaar. Tal van schoolklassen komen vandaag met de fiets en zelfs te voet uit vaak heel nabij gelegen scholencampussen naar het Sinbad. De locatie van het nieuwe zwembad op Puyenbeke is echter heel excentrisch gelegen, voor vele scholen wordt de afstand heel wat groter. Bovendien is het profiel van de omliggende straten (zoals Plezantstraat, Hoge Bokstraat, Watermolenwijk) nu al vaak onvoldoende voor het drukke verkeer. Bijkomend verkeer in deze zone zal de verkeerschaos en onveiligheid er sterk vergroten en de leefbaarheid er nog meer onderuit halen.

De **huidige locatie van het Sinbad** aan de Parklaan is dus **klimaatbestendig**. De zogenaamde mobiscore ervan is erg goed, zo vlakbij de openbaar vervoer corridor. **Het hanteren van het STOP principe** (eerst Stappen en Trappen, dan Openbaar vervoer en dan pas de Private auto), wat het stadsbestuur zelf heeft **opgenomen in het bestuursakkoord**, is op de nieuwe locatie onmogelijk: dat is namelijk een **echte autolocatie**. De mobiscore ervan is erg slecht, de geplande verhuizing van het zwembad hypothekeert daardoor alweer de zo noodzakelijke overgang naar een **klimaatneutrale**

stad. Bovendien verstedelijkt het mogelijke nieuwe zwembad aan Puyenbeke op brutale wijze aldaar een nog vrij groene en eerder landelijke vrij rustige omgeving.

Maar er is meer. Het 'oude' zwembad is inderdaad pas recent en duur gerenoveerd. En er zijn inderdaad nog problemen met de eigendomssituatie, de mobiliteitsstudie en men is bezig om de bevolking te doen geloven dat alles al rond het nieuwe zwembad beslist is en dat er **nauwelijks problemen te verwachten zijn met de beoogde vergunningen. En dat laatste zou wel eens kunnen tegenvallen.**

ABLLO vzw steunt dan ook de oproep van de heer Freddy Willockx aan het stadsbestuur van Sint-Niklaas om alle argumenten voor het behoud van de huidige zwembadlocatie nog eens goed te heroverwegen. **Vele steden zijn jaloers op de openbaar vervoer corridor dwars door Sint-Niklaas.** Zoveel mogelijk functies enten op en nabij deze corridor maakt de omslag naar openbaar vervoer in Sint-Niklaas dan ook stukken makkelijker dan in andere steden. De geplande verhuizing van het Sinbad, **ver weg van deze corridor**, heeft dan ook een zwaar negatieve impact op de snel noodzakelijke transitie naar een **klimaatneutrale stad**.

Een nieuw zwembad bouwen op Puyenbeke is dus inderdaad een dramatische vergissing.

De Parklaansite behouden is veruit de beste 'klimaat'keuze en toekomstbestendige optie voor het regionaal attractieve zwembad van Sint-Niklaas

ABLLO vzw, februari 2021

Opmerking voor de lezer:

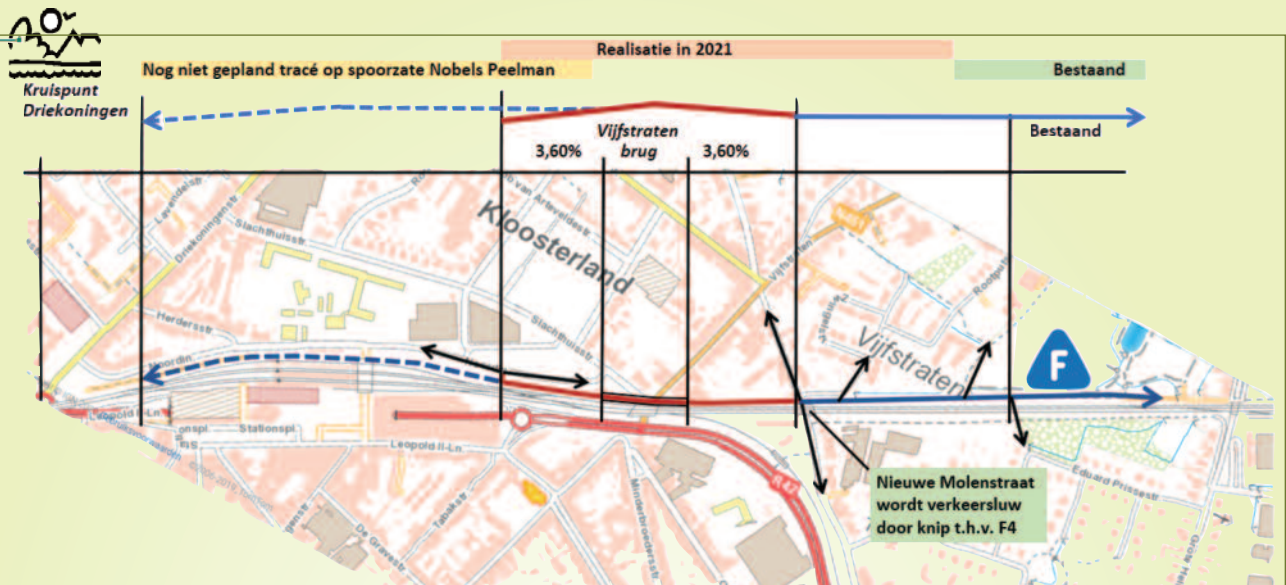
Het is zonder meer mogelijk om in het bovenstaande standpunt van ABLLO vzw de woorden **zwembad/Sinbad** telkens te vervangen door **ziekenhuis/AZNikolaas**.

Vervang in de tekst het woord **Puyenbeke** dan tegelijk door het woord **Neerkouter/E17/N41**

Het is dan ook heel erg vreemd dat de ereburgemeester Freddy Willockx zich over het omstreken verhuizingsdossier AZ Nikolaas wél erg gedeisd houdt.

Al zijn argumenten zijn er namelijk stuk voor stuk ook op van toepassing.

Wordt dus zeker vervolgd....



**POSITIEF NIEUWS :
FIETSBRUG - ONTBREKENDE SCHA-
KEL OP DE FIETSSNELWEG F4 -
AAN VIJFSTRATEN OP KOMST**

In de loop van 2021 gaan de werken van start voor de aanleg van een fietsbrug over Vijfstraten, naast de spoorlijn. De werken gaan gepaard met het voorzien van een veilige oversteek voor fietsers in de Nieuwe Molenstraat. Toelichting bij dit project vind je op de website van Sint-Niklaas. Ook via www.hetgroene-waasland.be/klik

Fietsbrug : zie boven

De opdrachtgever van de fietsbrug is de provincie Oost-Vlaanderen. **Deze brug is een ontbrekende schakel op de fietssnelweg (F4)** die over het grondgebied van onze stad loopt, langsheen de spoorlijn Antwerpen-Gent, en waar ook onder meer het vernieuwde kruispunt Driekoningen deel van uitmaakt. De realisatie van de fietsbrug betekent een aanzienlijke verbetering van de verkeersveiligheid voor fietsers aan het moeilijke knooppunt Vijfstraten/Singel. De fietsbrug loopt omhoog naast de spoorwegbrug boven Vijfstraten.

Knip in de Nieuwe Molenstraat

Het voorzien van een veilige oversteek voor fietsers in de Nieuwe Molenstraat was voor de provincie **een voorwaarde voor de bouw van de fietsbrug**. Fietsers zullen daar immers met een zekere snelheid de helling van de fietsbrug afrijden om verder hun weg te vervolgen op het fietspad richting Nieuwkerken. De provincie stelde daarbij het doorknippen van de Nieuwe Molenstraat voor gemotoriseerd verkeer als oplossing voorop.

Het stadsbestuur heeft gezocht naar mogelijke alternatieven voor het doorknippen van de straat, maar deze waren nooit haalbaar: een wegversmalling, dynamische lichten met fietsdetectie, een gewone lichtenregeling.

Langs de andere kant is het niet moeilijk de voordelen te zien van een knip. Bekijk dit op de website.

ABLLOvzw en de Fietsersbond zijn tevreden dat hun voorstel uit 2006 stilaan realiteit wordt.





**VIA TRAGE WEGEN WANDELEN
OMHEEN NIEUWKERKEN (11 KM)**

Deze luswandeling in Nieuwkerken trekt omheen de dorpskern. Je kan in principe overal beginnen. Op de kaart is het vertrekpunt gelegen aan de Fietssnelweg naar Beveren (1) op 100 meter van het station!

Wandel je mee vanaf de Fietssnelweg? We bewandelen de lus tegengesteld aan de draaizin van de wijzers van een uurwerk. De rode stippellijnen zijn dreven of paden. De zwarte zijn meestal smallere asfaltwegen. De groene lijnen zijn varianten.

We stappen in de Kruiswegel tot het einde (2), daar links in Kwakkelhoekstraat. Na 200 honderd meter (3) rechtdoor de Mispelaerwegel nemen tot de Vlasbloemstraat (4), nu links en na een 300 meter (voorbij een plantenkweker)(5) rechts opnieuw de Mispelaerwegel (het naamplaatje is niet zo goed zichtbaar) volgen tot het einde (6). Daar links in de Vrasenestraat en na 50 meter (7) rechts de Kolkstraat indraaien. Een heel eind in Kolkstraat wandelen (voorbij de Kromstraat (8) en een manège) tot (9). Daar links in de Portugezestraat. Na een 500-tal meter (10) links de Schaliënhuiswegel in. Voorbij de sportvelden aan een zitbank (11) wegel naar links nemen (Nieuwenwegel of 'kabouterwegel'); let op de



vele kabouters die er staan. Aan de messenschieter (12) rechts nemen. Je komt aan een fietswinkel (13). De Vrasenestraat oversteken en in de Dorpswegel gaan. Aan het kerkhof (14) links, die wegel blijven volgen rondom het kerkhof tot de wijk Kalverweide (15-16). Daar rechts in de richting van de kerk gaan. Aan de (ronde) achterkant van de kerk (17) links nemen tot de Nieuwkerkenstraat (18) en dan weer links. 100 meter





10-11



11-12



11-12



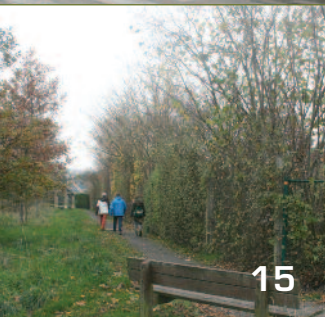
12



13



14



15



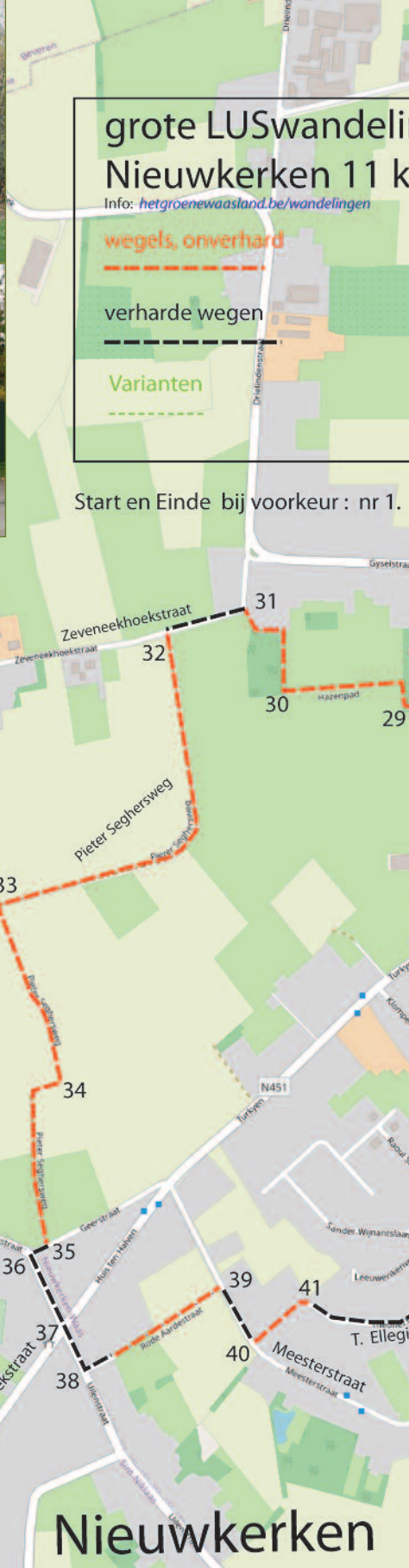
15-16



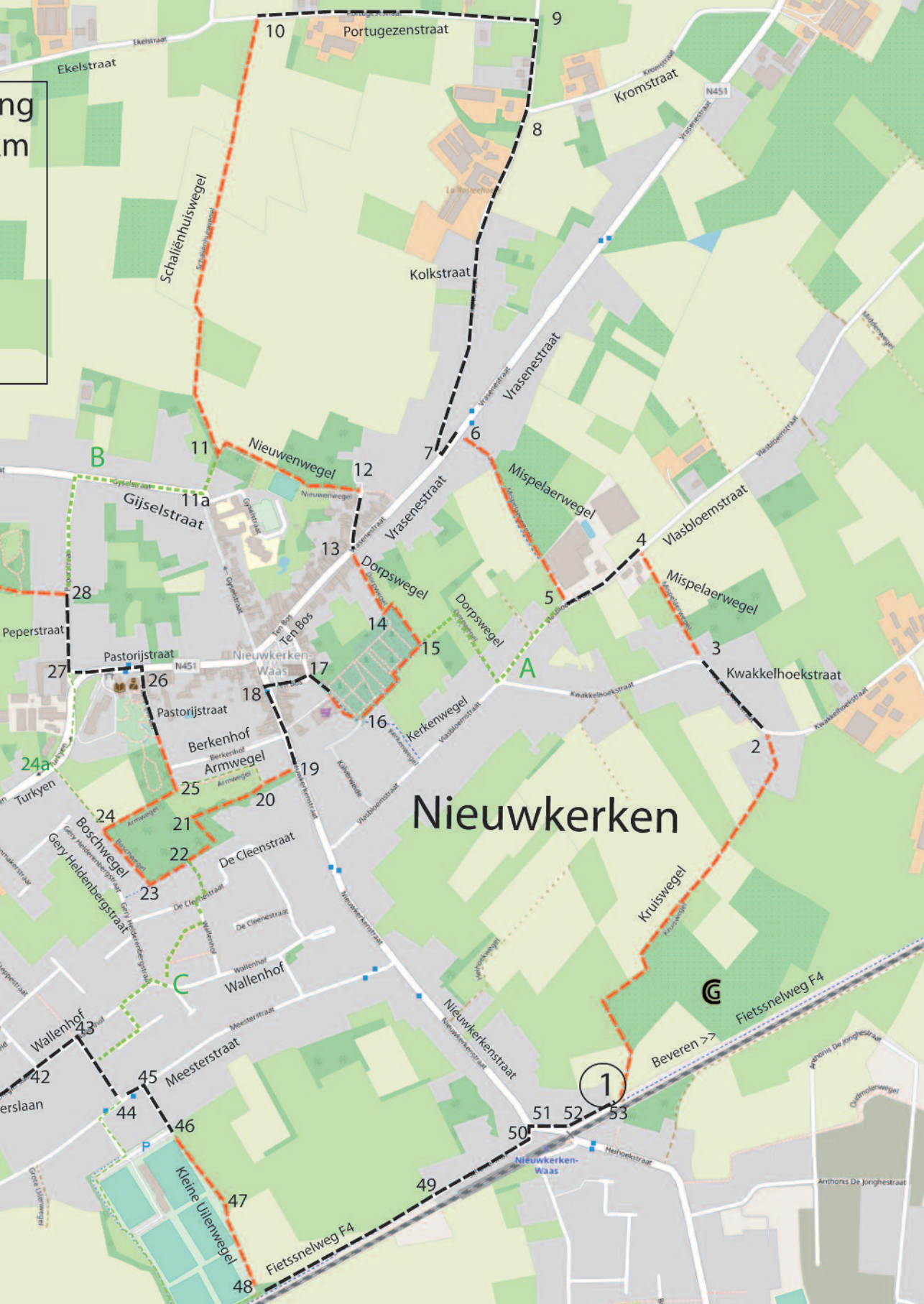
15-16



20



ng
m



Nieuwkerken

1



21-22



23

richting station wandelen tot de Armwegel (19), die je 50 meter inwandelt. In plaats van naar rechts te volgen, rechtdoor wandelen (20), over de brug gaan en na 50 meter (21), naar links door het bos slenteren. Rechts blijven volgen en de weg (22) naast het bos volgen tot (23). Daar de Boschwegel naar rechts inslaan en na 50 meter (24) nog eens naar rechts. Nogmaals na een 50-tal meter (25) naar links een wegel inslaan. Deze wegel gaat over in de Patorijstraat. Volgen tot het einde (26). Daar opnieuw de Pastorijstraat naar links wandelen tot aan de school (27) en rechts de Peperstraat in. Na ongeveer 100 meter is er links een wegel (Hazenpad)(28)

25-26



28



30-31



32-33



38-39



die we helemaal uitwandelen (met verschillende haakse hoeken 29-30). Je komt uit in de Zeveneekhoekstraat (31). 50 meter naar links Daar is een dreef (32) (Peter Seghersweg) die je inslaat en volledig uitwandelt (33-34) tot de Geerstraat (35). 30 meter naar rechts wandelen tot de Godschalkstraat (36). Links nemen, de Klapperbeekstraat met verkeerslichten (37) oversteken en na 50 meter wandelen in de Uilestraat, de wegel (Rode Aardestraat)(38) inslaan en uitwandelen tot de Meesterstraat (39), naar rechts en na 50 meter opnieuw links een wegel (40) nemen en volgen tot het einde (41). Je komt in de Theofiel Ellegierslaan. Deze straat blijven volgen (42) en de eerste straat rechts (43)(Wallenhof) inslaan. Je komt opnieuw in de Meesterstraat (44). 30 meter naar links (45). Dan rechts de Kleine Uilenwegel (46-47) inslaan, helemaal volgen naast het sportplein tot aan de Fietssnelweg F4 (48). Naar Links, dus richting station Nieuwkerken (49-50-51) volgen tot voorbij het station en verder (51-52-53) naar Beveren toe tot je opnieuw aan het startpunt (1) uitkomt. De lus is hier gesloten!

3 mogelijke kortere versies door de groene stippellijn te volgen: A : van 5 naar 15 B : van 11 naar 28 C : van 23 naar 44

Deze wandelroute is niet aangegeven door bordjes en heeft ook geen naam. De totale lengte van de basiswandeling is bijna 11 km. De tocht kan ook met de fiets worden gereden. Opmerkingen, vragen of suggesties kan je doormailen naar gilbert.cant@gmail.com Een 'printbare' beschrijving en ook meer wandelingen op : <https://hetgroenewaasland.be/wandelingen>.

40-41



MUZIEKWANDELING DOOR DE ROOMKOUTER

Toegang via Kapelstraat 170A
te Steendorp

Je kan de individuele natuurmuziek wandeling met opdrachten downloaden op
www.hetgroenewaasland/Roomkouter



enkele sfeerbeelden van de prachtige Roomkouter

Roomkouter historiek:

Steendorp is bekend voor de ontginning van de natuurlijke kleilaag in de ondergrond. De voormalige Roomkoutergroeve was ondertussen een grote diepe vijver geworden.. Na de ontginning was de groeve jarenlang het onderwerp van een lokale maatschappelijke controverse. Meermaals werden pogingen ondernomen om de kleigroeve op te vullen met afvalmaterialen (o.a. baggerspecie), maar dit kon mede door de actieve inzet en verzet van de plaatselijke vzw Steendorp Leefruimte verhindert worden.

In de loop van 2004 werd besloten om de Roomkouter op te vullen met zand afkomstig van de werken voor de aanleg van het Deurganckdok te Doel. (2006 en 2007). De site is eigendom van de **afdeling Maritieme Toegang** van het departement Mobiliteit en Openbare Werken van de Vlaamse overheid.

zie ook : www.natuurpuntwaasland.be/index.php/roomkouter

De Roomkouter is opgesplitst in 2 delen. Voor beide zones werd een beheerplan opgemaakt.

Roomkouter-Noord (3 ha): wordt beheerd als parkgebied door het gemeentebestuur.

Roomkouter-Zuid (14 ha): wordt beheerd als natuurgebied door de Vlaamse overheid. Dit betekent dat deze zone beschermd is en dat vooral aandacht besteed wordt aan de (ontwikkeling van de) natuur. Om de natuur een handje te helpen, werden een aantal ingrepen uitgevoerd, onder meer: heraanleg van de vijver, de aanleg van een zwaluwwand voor oeverzwaluwen en aanplantingen (zomereik, lijsterbes, hazelaar, meidoorn, ...). Men kan er vrij wandelen. Enkel in het broedseizoen zijn sommige paden niet toegankelijk. Opgepast: er zijn geen honden toegelaten omdat er grazers op het terrein rondlopen.



JACHT IN TIELRODEBROEK

Aandachtige wandelaars hebben opgemerkt dat jagers in de potpolder Tielrodebroek een jachtstoel installeerden en veel bordjes plaatsten die de toegang tot het poldergebied verbieden. Voor de plaatsing van de jachtstoel in valleigebied is geen omgevingsvergunning nodig. De plaatsing van de bordjes “Verboden toegang – privé eigendom” kan enkel gebeuren door de rechtmatige eigenaars. Volgens artikel 29 van het Veldwetboek van 7 oktober 1886 mag elke eigenaar zijn erf afsluiten. Omdat de jagers geen eigenaars zijn van alle eigendommen in de polder is het niet zeker dat deze bordjes rechtmatig geplaatst zijn. Je kunt immers geen percelen afsluiten waarvan je zelf geen eigenaar bent.

In het Veldwetboek staan heel wat zaken die bestraft kunnen worden. We sommen er een aantal op die van toepassing zijn op alle gebruikers van de polder.

Artikel 86 van het Veldwetboek stelt dat niet omschreven wanbedrijven en overtredingen waardoor landelijke eigendommen van welke aard ook worden geschonden, strafbaar zijn met de straffen daarop gesteld door het Strafwetboek en de andere geldende wetten.

Artikel 87: 8° Zij die, zonder noodzaak en ondanks het verbod van de eigenaar, gebruik maken van een



weg die aan een bijzondere persoon toebehoort.

Artikel 88 :

3° Zij die vee of pluimgedierte, van welke soort ook, waarvan zij eigenaar of houder zijn, op andermans eigendom in het open veld laten loslopen.

9° Zij die op enigerlei wijze openbare wegen van welke aard ook beschadigen of zich een strook ervan toeëigenen.

JACHTOPENINGSTIJDEN												
WILDSOORT	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
reebok					-1 u				+1 u			
reegeit	-1 u		+1 u									
reekits	-1 u		+1 u									
edelhert	-1 u								+1 u	-1 u		+1 u
damhert	-1 u								+1 u	-1 u		+1 u
moeflon	-1 u								+1 u	-1 u		+1 u
wild zwijn												
patrijs ⁽¹⁾												
haas												
fazanthen												
fazanthaan												
wilde eend								-1 u +1 u				
grauwe gans	-1 u +1 u							-1 u +1 u		-1 u		+1 u
Canadese gans				-1 u				+1 u				
smient ⁽²⁾										-1 u +1 u		
kievit	-1 u										-1 u	+1 u
konijn												+1 u
houtduif												
vos												
verwilderde kat												

GEWONE JACHT

BIJZONDERE JACHT

-1 JACHT TOEGELATEN VOOR ZONSONGANG (cijfer links) OF NA ZONSONDERGANG (cijfer rechts)

JACHT TOEGELATEN TUSSEN ZONSONDERGANG EN ZONSONGANG

(1) alleen voor erkende wildbeheereenheden

(2) voor zover op de bejaagde percelen door de jachtrechthouder schade kan worden aangetoond aan andere landbouwteelten dan permanent grasland

12° Zij die stenen of andere harde lichamen of andere voorwerpen die kunnen bevuilen of beschadigen, in tuinen, besloten erven, natuur- en kunstweiden of bomen werpen.

De jacht is in Vlaanderen gereguleerd met het jachtdecreet van 24 juli 1991.

Dit decreet beoogt het verstandig gebruik van wildsoorten en hun leefgebieden.

Een jager kan pas een wettelijk jachtverlof bekomen indien deze voldoet aan volgende voorwaarden:

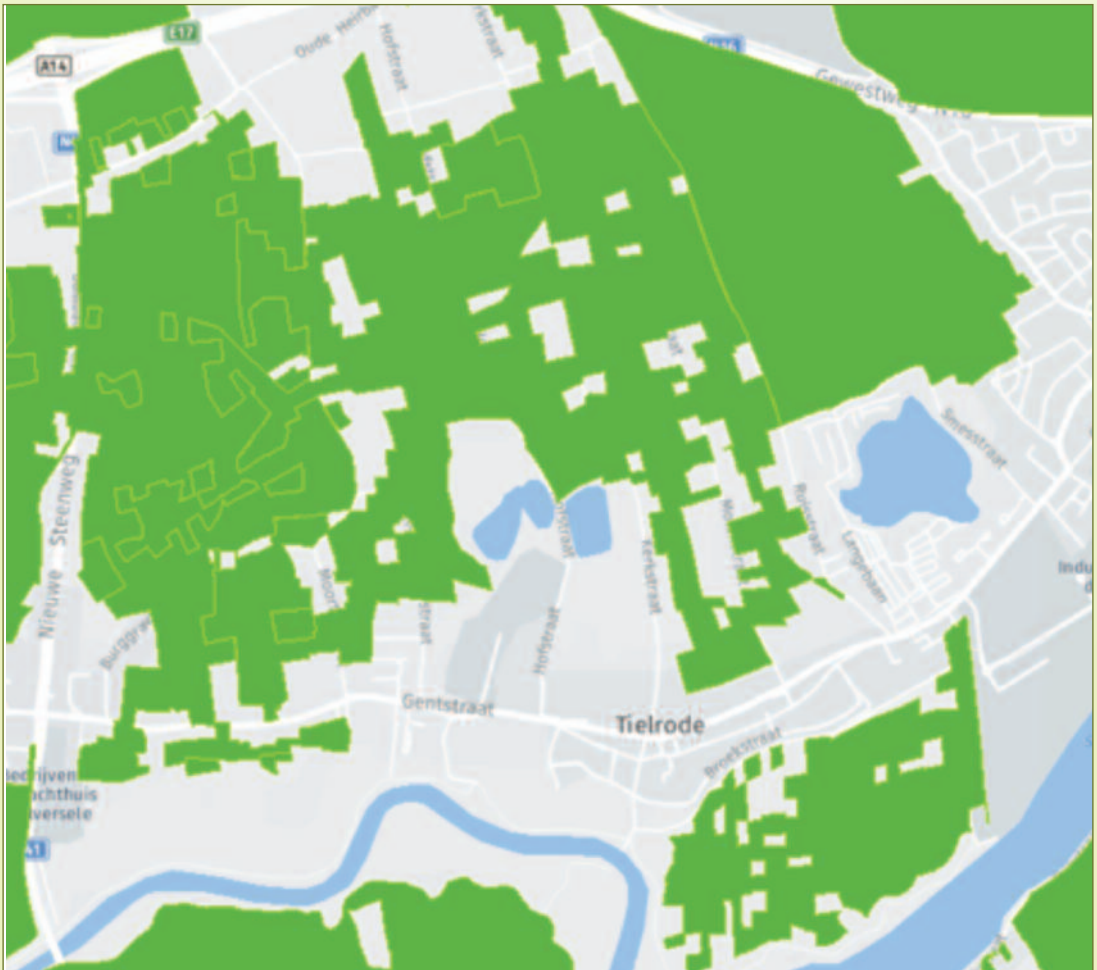
- minstens 18 jaar zijn,
- slagen voor een theoretisch en een praktisch jachtexamen,
- een verzekering 'burgerlijke aansprakelijkheid' afsluiten,
- een blanco uittreksel uit het strafregister hebben
- een attest 'medische en psychische geschiktheid', afgeleverd door een (huis)arts kunnen voorleggen

Volgens het jachtdecreet is de jacht met het geweer verboden op elk terrein waarvan de aaneengesloten oppervlakte minder dan 40 hectare bedraagt. De jager mag niet schieten in de richting van de woningen of gebouwen tenzij hij op meer dan 150 meter afstand staat.

In Vlaanderen zijn er overeenkomstig artikel 3 van het jachtdecreet negenendertig bejaagbare wildsoorten. Op deze wildsoorten mag worden gejaagd, tenminste als in het jachtopeningsbesluit de jacht op deze wildsoorten is geopend.

Het huidige jachtopeningsbesluit laat de jacht uitsluitend toe op zeventien diersoorten: edelhert, damhart, moeflon, ree, wild zwijn, fazant, patrijs, haas, canadese gans, grauwe gans, kievit, smient, wilde eend, houtduif, konijn, vos en verwilderde kat.

De jacht is enkel toegelaten in de gebieden waar jachtrecht is verleend. Dit zijn de groene gebieden op onderstaand plan. Volgens artikel 7 van het Jachtdecreet is het verboden te eniger tijd en op enigerlei wijze te jagen op andermans grond zon-





der uitdrukkelijke toestemming van de eigenaar. Het is daarom zeer opmerkelijk dat niet alle eigenaars op de hoogte zijn van het feit dat hun eigendom opgenomen is in een jachtplan. Op het einde van dit artikel vind je een link naar een website waar je kunt kijken of jouw eigendom beschouwd wordt als jachtterrein.

Naast de gewone en bijzondere jacht laat men ook de bestrijding toe van exoten en van dieren die schade veroorzaakt hebben. Brandgans, spreeuw, zwarte kraai, ekster, kauw, gaai, kokmeeuw en

zilvermeeuw mogen dan Europese bescherming genieten volgens de Vogelrichtlijn, in Vlaanderen mogen ze enkel bejaagd worden indien ze, ondanks preventieve maatregelen, toch schade veroorzaakt hebben. Daarnaast wordt de bestrijding van muskratten, ratten en veldmuizen nog altijd geregeld volgens het KB 19 november 1987 betreffende de bestrijding van schadelijke organismen.

Tielrodebroek maakt deel uit van de **Speciale Beschermingszone BE2300006 - Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent**. Het maakt deel uit van Natura 2000 ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Het lijkt dan ook tegennatuurlijk dat in gebieden waar men vogels en habitats wil beschermen toch mag gejaagd worden.

Het feit dat Tielrodebroek deel uitmaakt van het Natura2000-netwerk, vereist dat het faunabeheerplan van de jagers in overeenstemming is met de natuurdoelen en inspanningen die voor deze speciale beschermingszone door de Vlaamse regering zijn vastgesteld.

Volgens de Vlaamse overheid is jagen toegestaan, maar onderworpen aan strenge regels om de jacht veilig en duurzaam te houden, met respect voor mens, dier en milieu. Het Jachtdecreet beoogt het verstandig gebruik van wildsoorten en hun leefgebieden. Dit betekent niet hetzelfde als het streven naar een natuurlijk evenwicht binnen een jachtgebied. Het decreet focust immers enkel op wildsoorten, niet op de ganze biotoop. Jagers hopen om in hun toegestane jachtgebied een bepaalde hoeveelheid wild te kunnen oogsten. Ze proberen daarom hun jachtgebied zo aantrekkelijk mogelijk te maken voor het jachtwild. Dat doen ze door het zorgen voor voldoende voedselaanbod, nestgelegenheid en beschutting, het verjagen of uitschakelen van de natuurlijke vijanden van het jachtwild (voor zover dat wettelijk toegelaten is) en het weren van verstoring. Andere diersoorten en planten kunnen mee profiteren van deze ingrepen en van de aanleg van wildakkers en houtkanten door jagers om het rendement van hun jachtgebied te verhogen.

Waarschijnlijk hebben de jagers twee redenen om de toegang op de landbouwwegen in de potpolder te verbieden door ze als privé-eigendom te claimen:

- verstoring door wandelaars, recreanten en honden voorkomen en
- de veiligheid tijdens hun jachtactiviteiten te garanderen.

Tielrodebroek maakt volgens Geopunt Vlaanderen geen deel uit van een wildbeheereenheid. De jacht op ree is er niet toegelaten. Een afschotplan voor ree wordt alleen toegekend aan wildbeheereenheden en aan jagers met een jachtgebied dat ofwel minstens 1000 ha groot is of dat minstens 250 ha dekking omvat.

www.vlaanderen.be/een-jachtplan-bekijken-of-aanpassen
<https://www.natuurenbos.be/wildbeheer>



NATUURPUNT WAASLAND VORMT SPEELBOS OP DE VAAG TE WAASMUNSTER OM TOT GEMENGD LOOFBOS

Toen vorig jaar het Fijnsparbos op De Vaag te Waasmunster het slachtoffer werd van het schadelijk houtkevertje 'de letterzetter', werd al snel beslist om dit naaldbos te vervangen door een gevarieerd 'biodiversiteitsbos' met grote natuurwaarde.

Natuurpunt Waasland, die dit gebied voor de gemeente beheert, werkte plannen uit om een speelbos aan te planten dat bestand is tegen de klimaatveranderingen en rekening houdt met de bodemsamenstelling en het grondwaterpeil. Er werd gekozen voor inheemse bomen, die besteld werden bij lokale kwekers. Zo is er zekerheid dat het plantgoed hier goed zal aarden. Bij de boomkeuze werd ook rekening gehouden met welke bomen in de buurt groeien. Om spontane verbosving ook een kans te geven, werd het plantgoed in ruim wildverband aangeplant. Het resultaat van dit alles wordt een gemengd loofbos van winter- en zomereik, ruwe berk, ratelpopulier, winterlinde en lijsterbes. De bosrand bestaat uit hulst, hondsroos, brem, meidoorn, gaspeldoorn en sporkehout.

Het oorspronkelijk plan was om het bos te planten in samenwerking met de plaatselijke jeugdverenigingen, maar ook hier strooide de tweede coronagolf roet in het eten. Daarom werd beroep

gedaan op een beperkte groep van 4 Natuurpunt-medewerkers om de boompjes op een coronaveilige manier aan te planten. Die gingen aan de slag op 17 en 18 november. November is de beste maand om bomen aan te planten. Omdat de sapstroom van de boom dan stilstaat, is de kans op succes groter.

Voor ze de grond in gingen, werden alle boompjes voorzien van bio afbreekbare boomnetjes die de jonge aanplant de eerste jaren moeten beschermen tegen wildkraat.

Naast een stevige portie geduld om het bos te laten groeien, moeten we nu de eerste jaren de aanplant goed opvolgen. Boompjes die sterven zullen vervangen worden als de uitval ongewoon hoog



ligt. Een zekere mate van sterfte is echter normaal naarmate het bos groeit.

Het duurt toch 50 à 60 jaar voor je kan spreken van een robuust bio divers bos. Daar zullen dus vooral onze kleinkinderen wel bij varen, maar ondertussen kunnen de vele wandelaars, de sporters en de jeugdverenigingen al genieten van dit nieuw stukje groene long op De Vaag.

*Tekst en foto's:
Dirk Hylebos, Conservator De Vaag*



Natuurpunt Waasland





DEEL 1

BOUWMEESTER SCAN TEMSE: EEN BLAUWDruk VOOR HET WAASLAND?

In december 2017 lanceerden de Vlaamse Regering en de toenmalige Vlaamse Bouwmeester Leo Van Broeck een oproep aan gemeentebesturen om zich kandidaat te stellen voor een Bouwmeester Scan. De Bouwmeester Scan werd speciaal ontwikkeld voor gemeentebesturen die een adequaat ruimtelijk beleid willen uitstippelen voor een duurzaam en beter ruimtegebruik. Het gemeentebestuur Temse verdient alle lof voor de beslissing om in te tekenen op de Bouwmeester Scan.

Van maart 2020 tot oktober 2020 voerde een onafhankelijk onderzoeksteam onder leiding van PTA-architecten uit Brussel en met medewerking van de studiebureaus Traject en M-TECH een grondige studie uit van de ruimtelijke ordening in de Scheldegemeente. Er werd input geleverd door een lokale werkgroep, bestaande uit leden van het

Temse kent een bovengemiddelde verstedelijkingsgraad

schepencollege en een ruime ambtelijke vertegenwoordiging, samen met een delegatie uit de gemeentelijke adviesraden.

Op donderdag 29 oktober 2020 stelde het Team Vlaams Bouwmeester het eindrapport van de 'Bouwmeester Scan Temse' voor aan het college en betrokken diensten van het Lokaal Bestuur Temse, in aanwezigheid van de nieuwe Vlaamse Bouwmeester Erik Wieërs.

De eindstudie is opgebouwd uit vier delen. Na een verkenning van de gemeente, stellen de onderzoekers een diagnose van het ruimtegebruik op. Vervolgens formuleren ze een ambitie voor de gemeente. In het laatste gedeelte stellen ze een transitieagenda voor.

De eindstudie Bouwmeester Scan Temse bevat een schat aan informatie voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor het ganse Waasland.

Verkenning van Temse: veel te weinig groen en veel te veel ruimtebeslag

Uit analyse blijkt dat **Temse het niet goed doet** op het vlak van groen. Temse kent een bovengemiddelde verstedelijkingsgraad. Met nog 360 ha beschikbare bouwgrond kent Temse een groot betonrisico. De centrumkern is goed uitgerust in tegenstelling tot Steendorp, Elversele en Tielrode. De bevolkingsdichtheid ligt met **750 inwoners/ha** ver boven het gemiddelde voor Oost-Vlaanderen. Het aandeel appartementen is zeer hoog. Het aan-





bod opvangplaatsen voor min 3-jarigen, ouderen en het winkel aanbod zijn onvoldoende. De troeven van Temse zijn: de uitstekende ligging tussen de grotere steden, de natuurpracht van de Schelde, Durme, Barbierbeek en hun valleien, de voorzieningen van een stad in een kleine kern van Temse. De unieke cuesta en het typische landschap van bolle akkers omzoomd door grachten en bomen, zijn de onderzoekers niet ontgaan. De gemeente is slechts voor 4 procent bebost.

Diagnose van het gevoerde beleid: te weinig ambities

De scan juicht toe dat men op de Zaat appartementen bouwt, **maar vraagt ook om deze site te verbinden met het historische centrum**. De onderzoekers vinden dat de gemeente de ontwikkelingsdruk van bouwpromotoren in de hand moet nemen en sturen. Ze stellen vast dat ondanks het grote juridische aanbod en het ontbreken van een woonbehoeftestudie de gemeente woonuitbrei-

Zicht op de appartementen van de Zaat

dingsgebieden heeft aangesneden. Volgens de onderzoekers is de draagkracht van de dorpen nu al overschreden. Ze raden daarom grote ontwikkelingen in het buitengebied af. Ze stellen voor om de verstedelijking in de kern van Temse te versterken en de dorpen te vrijwaren. In de oostelijke vleugel van de stedelijke vlinder, ligt de bebouwingsdichtheid maar op 16 woningen per hectare. In de westelijke oude kern met een dichtheid van 54 woningen per hectare zou men dan weer voor meer groen in de kern moeten zorgen.

De Zaat staat volledig los van de rest van Temse. Een verknoping en verbinding zijn nodig. Een kwalitatieve inrichting van de Wilfordkaai, zou de aantrekkingskracht ervan sterk verhogen.

De studie geeft voorbeelden om van de Wilfordkaai een aangenamere trekpleister te maken





De studiegroep vindt een volledig groene inkleuring van de voormalige steenbakkerij in Steendorp de enige logische keuze.

De industrie is een zeer grote slokop van ruimte. Met een masterplan voor TTS (<https://ttszone.be>) zou men het ruimtegebruik veel efficiënter kunnen maken. De onderzoekers vragen veel meer aandacht voor het bouwkundig erfgoed.

Het nieuwe mobiliteitsplan van Temse is volgens de studie **niet ambitieus genoeg**. Het ontbreekt nog te veel aan goede voetpaden, fietslanen en busbanen. Bij nieuwe ontwikkelingen en parkeerbeleid plaatst men de auto nog te veel centraal. De stationsomgeving komt nauwelijks voor in het mobiliteitsplan en is nauwelijks aangepast aan de zwakke weggebruiker. Men hoopt op een forse uitbreiding van het openbaar vervoer met meer directe verbindingen met de grootsteden en een bediening van het station met bussen.

De scan ziet heel wat mogelijkheden om de natuur in Temse beter te beschermen en meer mensen ervan te laten genieten. Men stelt vast dat de gemeente met de Schelde, Durme en Barbierbeek over waardevolle natuurelementen beschikt. Het Sigmoplan is zeer belangrijk voor het verhogen van de veiligheid en natuurlijkheid, maar maakt de toegankelijkheid van de natuur wel wat moeilijker. Er moet gezocht worden naar een evenwicht tussen natuurontwikkeling en beleving. De Bouwmeester Scan stelt voor om de oefening die gemaakt is met Groenpool Tielrode uit te rollen over de ganse gemeente om zo nog meer verbindingen te maken tussen de rivieren en de cuesta. Temse kan ook best starten met een inhaalbeweging op het gebied van bos en waardevolle natuurgebieden. Op dit moment is het grondgebied van Temse maar 4% bebost en slinkt het bomenbestand nog verder.

De studiegroep vindt **een volledig groene inkleuring van de voormalige steenbakkerij in Steendorp de enige logische keuze**. De studie stelt vast dat het bolle akkerlandschap met grachten en perceelsrandbegroeiing onder sterke druk staat. Men vindt het positief dat de landbouwers sterk betrokken worden bij de plannen omtrent het landbouwgebied. Met het poelenplan neemt de gemeente Temse een voortrekkersrol in natuurontwikkeling, -educatie en recreatie.

De diagnose op het gebied van energie en klimaat is niet bijster goed. De gemeente heeft zich beleidsmatig geëngageerd, maar in de praktijk zijn er weinig resultaten behaald. De CO2 uitstoot van transport en industrie neemt toe. Doordat het bestuur afstandsregels voor windmolens hanteert die dubbel zo groot zijn als deze van Vlarem is er maar in één zone plaats voor windmolens en werd slechts één windturbine vergund op het grondgebied van de gemeente. De gemeente dient ook meer in te zetten op klimaatadaptatie door te zorgen voor meer ruimte voor water (Vrouwenhofbeek) en erosiebestrijding.

Volgens de studie is het **gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Temse niet meer in lijn met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)** omdat de kernversterking van de dorpen tot meer versnippering en het ontstaan van slaapdorpen zal leiden. Het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Temse past echter nog wel volledig in het BRV.

De bevolking van Tielrode verzet zich met kracht tegen de verkaveling van de Roomacker.



De studiegroep stelt vast dat de vrijgave van het woonuitbreidingsgebied Roomacker op heel wat kritiek stuit van de bevolking.

Problematisch is dat enkele vastgelegde woonzones in recent overstroomd overstromingsgebied liggen en dat men de laatste open ruimte tussen de Durme en de cuesta aansnijdt. Hoewel Temse tot en met 2025 geen woonbehoefte kan aantonen worden er jaarlijks ongeveer 300 vergunningen verleend. De gemeente beschikt over een gebrekkig instrumentarium om het ruimtelijk beleid te sturen en een slimme kernversterking mogelijk te maken of om uitbreiding en verdichting in de woonlinten, bebouwing in het agrarisch gebied en versnippering van de open ruimte te vermijden.

De gemeente beschikt over een gebrekkig instrumentarium om het ruimtelijk beleid te sturen en een slimme kernversterking mogelijk te maken of om uitbreiding en verdichting in de woonlinten, bebouwing in het agrarisch gebied en versnippering van de open ruimte te vermijden.

Volgens het eindrapport zet de gemeente met de opmaak van een nieuwe ruimtelijk beleid, het mobiliteitsplan, het masterplan TTS, de ISA-site wel stappen in de goede richting.

Stevige ambities voor het ruimtelijk beleid

De studie formuleert drie grote ambities:

Versterking van de stedelijke vlinder en vrijwaring van het omliggende groenblauw landschap. Kernversterking met andere accenten voor de twee vleugels.

Compacte dorpen als poorten naar de Scheldevallei.

De studie geeft tal van **actiepunten** om deze ambities waar te maken:

- De bevolkingsgroei opvangen door de stedelijke vlinder te verdichten.
- Gebruik maken van de concentratie van de stedelijke kern om het aanbod openbaar vervoer gevoelig te verbeteren.
- Behoud en bescherming van het landschap door natuur buiten de kern van Temse op de eerste plaats te zetten.
- De dorpen niet inzetten voor woonontwikkelingen.
- De straatlinten ontlinten.

Om de kern van Temse te optimaliseren, zet men in op een verschillende aanpak voor de



Paardenpolder met Durmetuin op de achtergrond vormen een onderdeel van de Noord-Zuid verbinding tussen het bolleakkergebied en de Durme die met de realisatie van het Groenpoolplan gevrijwaard en versterkt wordt.

westelijke vleugel en de oostelijke vleugel. In het westen wil men het oude gedeelte en de Zaat verbinden door een recreatieve en groene omgeving. Men wil de aantrekkelijkheid van de winkels in Temse verhogen, door meer in te zetten op de beleving van het water. Door te zorgen voor minder autoverkeer, kan men het centrum van Temse veel aantrekkelijker maken. Voor de oostelijke vleugel pleit men dan weer voor een selectieve verdichting. Door te bouwen in de hoogte in bepaalde zones kan men meer open ruimte en het te veel aan woonuitbreidingsgebieden vrijwaren van bebouwing. Door te zorgen voor groene verbindingen tussen de verschillende kleine parkjes in het centrum, maakt men de kern meer leefbaar. Men zou er ook alles aan moeten doen om de stationsomgeving te optimaliseren voor een veel beter openbaar vervoer.

.... de kleine landbouwbedrijven te ondersteunen ...





De onderzoekers vinden dat het **masterplan Groenpool Tielrode** zeer goed is omdat het dorp zo opnieuw met de rivier verbonden wordt. Volgens de studiegroep doet men er goed aan om op meerdere plaatsen langs de Durme en Schelde te kijken waar men dergelijke groenblauwe verbindingen kan behouden of zelfs versterken. Waar het kan zou men het woonlint moeten knippen en corridors maken. De studie pleit voor goede verbindingen doorheen de ont-polderde gebieden zodat recreanten kunnen blijven genieten van de rivieren.



De studiegroep vraagt de gemeente **minder streng te zijn voor de inplanting van nieuwe windmolens**. Door de bevolking te laten participeren in de winst van de energievoorziening kan men er een positief verhaal van maken en een groter draagvlak maken. Ze vraagt de kleine landbouwbedrijven te ondersteunen door een betere lokale afzetmarkt. Het ruimtebeslag in de dorpen moet teruggedrongen worden. Door de steenbakkerij van Steendorp een volledig groene bestemming te geven zou de gemeente een zeer sterk signaal kunnen geven. De Bouwmeester Scan merkt op dat het initieel BPA de eigenaar terecht nooit hoop heeft gegeven op een andere invulling.

Temse zou kunnen bebossen volgens de principes van treescape. Door een aangepast aanplantingsbeleid kan men verschillende functies verweven met het bos. Denken we hierbij aan het herstel van het **Wase coulisselandschap**. Vroeger stonden er rond elk perceel in het Waasland bomen of struiken. Door boom- en bouselementen in de perceelsranden te voorzien, dient er geen landbouwgrond te verdwijnen.

DEEL 2 verschijnt in het maartnummer

[oa transitieagenda voor een duurzame ontwikkeling.]



ENDE QUAM VERDROM IN WAES, IN'T SOETE LANT

Isegrim De Wolf

Precies twintig jaar geleden werd onze streek brutaal opgeschrikt. Vanaf 23 september tot 22 december 2000 zouden er in Zeeuws-Vlaanderen 47 en in het Waasland 15 schapen door een wolf gedood zijn. 'Zouden' want het is absoluut niet zeker dat een wilde wolf, in onze streek rondwaarde. Het dier zou uiteindelijk door een jager gedood zijn. Het verhaal van een wilde wolf in het Waasland is zowel legendarisch als ongeloofwaardig. Het was tientallen jaren geleden dat er in België wolven in het wild leefden. In Merksplas (1868) en in Evelette (1923) werden de laatste Belgische wolven doodgeschoten. Aan de mythe van de waaslandwolf danken we gelukkig nog een lekker streekbier.

Dankzij een veel betere wettelijke bescherming doen de grotere wilde dieren het in Europa weer beter. Onder meer de wolf geniet dank zij de Europese Habitatrichtlijn al dertig jaar bescherming. De populatie wolven nam in Europa gestaag toe en de wolf kon zijn woongebied fors uitbreiden. Op 4 augustus 2011 werd in het Waalse Gedinne een wolf gefilmd en sinds de komst van de wolvin Naya op 2 januari 2018 in Limburg zijn er opnieuw zeker permanent wolven in ons land. De kans dat zich in het Waasland een echte wilde wolvenfamilie zal vestigen, is zeer klein. Wolven hebben immers een

territorium van **200 tot 300 vierkante kilometer nodig** dat voldoende beschutting en prooidieren biedt. Het Waasland beslaat 543km². Daarvan is slechts 365 km² onbebouwd en biedt weinig beschutting. Onze streek is bovendien zeer dicht bevolkt (537 inw./km²) en enorm versnipperd. Anderzijds valt het kleine aantal van maximaal zes wolven in het niets tegenover de tweehondervijfennegentigduizend mensen, honderdéénveertigduizend personenwagens, honderdenzesduizend katten, vijftigduizend honden en vierentwintigduizend bedrijfsvoertuigen die onze streek 'onveilig' maken.

Reinaert De Vos

Met de wolf keerde zeker niet het eerste persnage uit het verhaal van Reinaert de vos terug in 't Soete lant. De hoofdfiguur van dit legendarische dierenepos was hem jaren voor. De vos kwam honderden jaren voor in het Waasland. Het is pas sinds het midden van de 9e eeuw, dat hij door ontbossing en door een meedogenloze vervolging uit onze streek verdween. Een comeback was al helemaal uitgesloten toen in de jaren zestig van vorige eeuw hondsdolheid uitbrak in Europa. Om deze - ook voor de mens - zeer gevaarlijke ziekte in te dijken, trachtte men de vossen hardnekkig uit te roeien. Alle middelen waren goed: stroppen, klemmen, vergasen, afschot... Zelfs in de uitgestrekte bossen in de Ardennen kreeg de vossenpopulatie rake klappen, maar men slaagde er niet in om ons land hondsdol vrij te maken.

De situatie veranderde helemaal toen de overheid besloot om vanaf 1989 over te schakelen op een massale orale inenting van de overgebleven vossen. Het vaccin werd zeer efficiënt verspreid door het uitleggen van aas, dat door de vossen gretig werd gegeten. De resultaten waren spectaculair, op amper tien jaar tijd verdween de hondsdolheid helemaal uit België. Door het wegvallen van de grootscheepse verdelging konden de vossenpopulaties zich herstellen.

Ondertussen groeide het natuurbewustzijn bij de bevolking en raakte deze steeds beter geïnformeerd over de ecologie van de vos. In de landbouw schakelde men

massaal over op de maisteelt. De uitgestrekte aaneengesloten maisakkers boden een ideale beschutting voor de vos om zich ongemerkt over gans Vlaanderen te verspreiden. Zo kwam de vos Reinaert na tientallen jaren onnatuurlijke afwezigheid 'verdom' thuis in het land van Waes.

Dankzij zijn enorm aanpassingsvermogen gedijt hij overal: in bossen of velden, op de heide of midden in de stad. Hij voelt zich werkelijk overal in het Waasland thuis. Bovendien is hij helemaal niet kieskeurig. Het hoofdaandeel van zijn voedsel bestaat uit kleine zoogdieren, vooral knaagdieren en wilde konijnen. Waar de vos verschijnt, krijgen muizen en ratten er een geduchte vijand bij. De vos versmaadt niets wat gemakkelijk te pakken is: op de grond broedende vogels, hun eieren en kuikens. Pluimvee kan men best goed beschermen met een degelijke afsluiting. Ongewervelden (regenwormen en insecten), bessen en fruit worden evengoed gemaakt en vormen de hoofdvoedselbron voor eerstejaarsvossen. Vossen zijn aaseters en moeten in onze streek met massa's dierlijke verkeersslachtoffers niet vrezen voor een voedseltekort.

De dichtheid aan nestterritoria bedraagt voor Vlaanderen, in optimaal (maar niet stedelijk) gebied, ongeveer 15-20/100 km². **In het Waasland zouden er zich ongeveer een vijfhonderd koppeltjes kunnen vestigen.**





Grimbeert De Das

Naast Reinaert de Vos, heeft Grimbeert de das de weg naar het Waasland teruggevonden. Dit dier kwam eveneens van nature voor in onze streek. Het verdwijnen van de das is het gevolg geweest van ontbossingen, ruilverkavelingen, de systematische vernietiging van hun familieburchten en een zinloze, blinde vervolging.

De das profiteerde van het einde van de vossenvervolging en een goede wettelijke bescherming om zich te verspreiden. De opkomst van maïsteelt heeft ook bijgedragen aan het herstel van de dassenpopulatie in Vlaanderen. Sinds 2008 heeft de das opnieuw vaste voet gekregen in onze streek. Er werden waarnemingen gemeld in Lokeren, Waasmunster, Sint-Niklaas, Kruibeke, Melsele, Linkeroever en Stekene. Jammer genoeg vallen dassen ten prooi aan verkeersongevallen of stroppen van stropers.

Dassen zijn alleseters die maximaal gebruik maken van de beschikbare voedselbronnen. Hun lievelingseten bestaat uit regenwormen, die ze massaal verorberen. Ze schakelen moeiteloos over op val-



fruit in de zomer en de herfst. Rijpend graan en mais wordt door de das niet versmaad. Maar als echte alleseter, laten ze geen enkel hapje liggen. Overdag verblijven dassen normaal in een burcht: een complex ondergronds holenstelsel. Deze burchten worden in de regel generaties na elkaar gebruikt en worden daardoor ook steeds complexer van structuur.

De dassen leven in familiegroepen. De clangrootte wordt bepaald door de kwaliteit van de voedselplekken binnen het territorium, en de territoriumgrootte wordt bepaald door de verspreiding van deze voedselplekken. Territoriumoppervlaktes zijn tussen de 100 tot 250 hectare groot. Het aantal dieren varieert van minder dan één dier tot tien dieren per duizend hectare. In het Waasland zou er

naar schatting plaats zijn voor maar een paar dassenfamilies. Gelet hun voedselgewoonten, de huidige gemiddelde worpgrootte van 3 jongen per familie [enkel het dominant wijfje mag voor nageslacht zorgen] en de talrijke verkeersslachtoffers zal de das ons nooit voor de voeten lopen.



Pancer De Bever

Een minder bekend personage uit de sage van Reinaert de Vos kwam zich na vele jaren van meedogenloze jacht opnieuw in het Waasland vestigen; Pancer De Bever. Zoals de meeste knaagdieren is de bever een 100 % vegetariër. Bevers beschikken over speciale bacteriën in de darmen om houtige gewassen te kunnen verteren. Ze hebben een voorkeur voor zachte houtsoorten, zoals wilg, populier en berk. Bevers kunnen per dag ongeveer 2 kg wilg (bladeren inclusief) opeten. In de zomerperiode eten ze ook allerlei water-, moeras- en landplanten (grassen, kruiden, varens, ...). Ook cultuurgewassen (bv. mais, biet, graan, kool) worden gegeten als de akkers dicht tegen het water liggen. Bevers foerageren vooral dichtbij de oever (tot 20m ver, zelden 100m ver). Ze zijn eigenlijk bosbewoners, maar kunnen goed overleven in landbouw- en zelfs stedelijke gebieden.

Vele plaatsnamen (zoals Beveren) getuigen van de historische aanwezigheid van het grootste Europese knaagdier in onze contreien. De bever was sinds 1848 uitgestorven in Vlaanderen. Er werd op deze vreedzame dikzak gejaagd voor het vlees, de vacht en de (vermeende) geneeskundige eigenschappen van een aantal organen. Aan de teelballen, de gal en het maagsap schreef men grote medische eigenschappen toe. De dieren werden ook gedood voor castoreum of bevergeil, een vloeistof die door anale klieren wordt afgescheiden. Bevergeil wordt gebruikt in sigaretten, parfum en als toevoeging voor vanille- en karamelsmaakstoffen. De beverstaart zou naar vis smaken en omdat bevers zwemvliezen tussen de tenen hebben werden ze beschouwd als vis en niet als vlees. Daarom stond er bij onze rijkere voorouders tijdens de vasten en op vrijdagen regelmatig bever op het menu.

De bever profiteerde vooral van herinroducties om zijn oorspronkelijke woongebied opnieuw te bevolken. Bevers leven in familiegroepen van twee tot tien dieren. De grootte van hun territorium gaat van circa 0,5 tot ruim 12 kilometer oeverlengte. Ze hebben een minimale waterdiepte van ongeveer 0,5-0,8 meter nodig. Ze maken alleen maar een dam indien de waterstand te laag of onregelmatig is. **In het Waasland zal je dus hoogstwaarschijnlijk nooit een beverdam zien. In het Waasland komt hij in alle gemeenten, nabij waterlopen voor.**

Hun aanwezigheid verraden ze door opvallende knaagsporen en hun vaste looppaden.

Wettelijke bescherming

Door de lange afwezigheid van wolven, vossen, dassen en bevers moeten we opnieuw leren 'samenleven' met deze dieren. De overheid tracht deze dieren in het versnipperd Vlaamse landschap de nodige ruimte te geven om op een duurzame manier te kunnen gedijen.

De wolf en bever behoren tot **categorie 3** van het **Soortenbesluit**. Het gaat om soorten die zijn opgenomen in **Bijlage IV** van de **Habitatrichtlijn** en die regelmatig voorkomen in het Vlaamse Gewest. Als gevolg van hun aanwezigheid op de vermelde bijlage van de Habitatrichtlijn genieten deze soorten in Vlaanderen van de **strengste beschermingsregeling**.

De das behoort tot **categorie 1** van het **Soortenbesluit**. Het is een soort die van nature in het wild voorkomt of is voorgekomen in het Vlaamse Gewest, of er reeds lang is ingeburgerd. De basis beschermingsbepalingen van het besluit zijn hierop van toepassing. Van die beschermingsbepalingen kan worden afgeweken onder de voorwaarden van **artikel 20, §1, §2 en §4**. Voor deze soort gelden bovendien de aan planologische bestemming verbonden vrijstellingen, vermeld in artikelen 11 en 15.

De jacht op vossen is open van **15 oktober** tot en met **28 of 29 februari**.

Bijzondere jacht op vossen kan worden uitgeoefend van **15 mei** tot en met **14 oktober** in één of meerdere van de volgende gevallen:

1. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan andere goederen in eigendom of gebruik
3. ter bescherming van de wilde fauna of flora, of ter instandhouding van de natuurlijke habitats
4. voor de veiligheid van het luchtverkeer



Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift,

41ste jaargang - nr 1; januari 2021 - nr 220

coördinatie ABLLOvzw

**Werk mee aan een
groener Waasland !**

Abonneren kan door
8 Euro over te schrijven
op BE39 7310 4317 9119



**HET GROENE
WAASLAND**

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *Het Groene Waasland* (=HGW of GW) kan dit

* door **8 EURO** over te schrijven naar de **ABLLO-leden rekening BE39 7310 4317 9119** met vermelding

"lidgeld 2020 [graag naam /namen vermelden]".

Zie <https://hetgroenewaasland.be/abonnement>

* of via een contactadres van een vereniging, die U vindt op <https://hetgroenewaasland.be/verenigingen>.

Abonnees zijn automatisch ook lid van de regionale vzw ABLLO.



GRAPHIUS (Druk in de Weer), Traktaatweg 8

B-9041 Gent, Tel. +32 9 218 08 41

info@graphius.com

REDACTIE: Marc Temmermans, Jenny De Laet, Astrid Martens,

Thomas Van Lancker, Nine Van Hoyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant,

Alle teksten voor het volgende nummer moeten binnen zijn **vóór 25 februari 2021**

bij Gilbert Cant tel 03 775 19 31 groene.waasland@gmail.com

Inhoud:

- 2 ...t--> Het & 50-40-20BBL
- 2 ...Natuurpunt brengt biodiversiteit in onze gemeente in kaart Panneweel
- 3 ...Mussenteldag 2021 op 3, 4 en 5 april ABLLOvzw
- 4 ...Geen reden voor een feestje door gebrek aan visie en ambitieABLLOvzw
- 6 ...Broedseizoen 2020 in volle LockdownABLLOvzw
- 8 ...Ons Streven 40 JAAROns Streven
- 10 ... Otter gespot in Reservaatzone Donkmeervzw Durme
- 11 ...Opgepompt grondwater krijgt nieuwe bestemming in de Buylaersvzw Durme
- 11 ...vzw Durme kocht in 2020 15 ha nieuwe natuurvzw Durme
- 12 ...Verhuizing zwembad inderdaad dramatische vergissingABLLOvzw
- 14 ...Positief nieuws :Fietsbrug - ontbrekende schakel op de fietssnelweg F4 -
...aan Vijfstraten op komstFietssersbond Sint-Niklaas - ABLLOvzw
- 15 ...Via trage wegen wandelen omheen Nieuwkerken (11 km)ABLLOvzw
- 19 ...Muziekwandeling door de RoomkouterNatuurpunt Scousele
- 20 ...jacht in TielrodebroekOns Streven
- 23 ...Natuurpunt Waasland vormt speelbos op De Vaag in Waasmunster
om tot gemengd loofbosNatuurpunt Waasland
- 24 ...Bouwmeester Scan Temse: een blauwdruk voor het Waasland? DEEL 1Ons Streven
- 29 ... Ende quam verdrom in Waes, in't Soete LantOns Streven

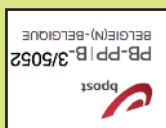
Hoofdredactie Dirk Hylebos - 052/46 30 51

Vormgeving en coördinatie: Gilbert Cant, 03 775 1931 Maria Van de Vyver

e-mail : groene.waasland@gmail.com

Abonnement 8 EURO Oplage 1300 exemplaren

Het Groene Waasland verschijnt in januari, maart, mei, september en november.



P 708696
1 9100 Sint-Niklaas
Atgifftekantoor :